

PATVIRTINTA
Utenos rajono savivaldybės
Leliūnų socialinės globos namų
Direktorius
2020 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. DĮ -105

UTENOS RAJONO SAVIVALDYBĖS LELIŪNŲ SOCIALINĖS GLOBOS NAMŲ KORUPCIJOS PREVENCIJOS PROGRAMA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Utenos rajono savivaldybės Leliūnų socialinės globos namų korupcijos prevencijos 2021-2025 metų programa (toliau – Programa) parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu, Lietuvos Respublikos nacionaline kovos su korupcija 2015-2025 metų programa patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2015 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. XII-1537 „Dėl Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015-2025 metų programos patvirtinimo“ ir kitais teisės aktais reglamentuojančiais korupcijos prevencijos veiklą.

2. Programa skirta korupcijos prevencijai ir sisteminės korupcijos pasireiškimo galimybėms mažinti Utenos rajono savivaldybės Leliūnų socialinės globos namuose (toliau-įstaiga).

3. Šioje Programoje numatytos priemonės yra Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija programos dalis. Jos turi būti nuosekliai siejamos su socialinių problemų sprendimu įstaigoje ir gyventojų apsauga nuo esamų ir atsirandančių korupcijos šaltinių.

4. Programa paruošta 5 metų laikotarpiui.

5. Programoje vartojamos sąvokos:

5.1. **Korupcija** – bet koks valstybės tarnautojo ar jam prilyginto asmens (viešąsias paslaugas teikiančios įstaigos darbuotojo) elgesys, neatitinkantis jiems suteiktų įgaliojimų ar nustatytų elgesio standartų, ar tokio elgesio skatinimas siekiant naudos sau ar kitiems asmenims ir taip pakenkiant asmenų ir valstybės interesams.

5.2. **Korupcijos prevencija** – korupcijos priešasčių, sąlygų atskleidimas ir šalinimas sudarant bei įgyvendinant atitinkamų priemonių sistemą, taip pat poveikis asmenims siekiant atgrasinti nuo korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų darymo.

5.3. **Korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos** – kyšininkavimas, prekyba poveikiu, papirkimas, kitos nusikalstamos veikos, jeigu jos padarytos viešojo administravimo sektoriuje arba teikiant viešąsias paslaugas siekiant sau ar kitiems asmenims naudos: piktnaudžiavimas tarnybine padėtimi arba įgaliojimų viršijimas, piktnaudžiavimas oficialiais įgaliojimais, dokumentų ar matavimo priemonių suklastojimas, sukčiavimas, turto pasisavinimas ar iššvaistymas, tarnybos paslapties atskleidimas, komercinės paslapties atskleidimas, neteisingų duomenų apie pajamas, pelną ar turtą pateikimas, nusikalstamu būdu įgytų pinigų ar turto legalizavimas, kišimasis į valstybės tarnautojo ar viešojo administravimo funkcijas atliekančio asmens veiklą ar kitos nusikalstamos veikos, kai tokių veikų padarymu siekiama ar reikalaujama kyšio, papirkimo arba nuslėpti ar užmaskuoti kyšininkavimą ar papirkimą.

5.4. **Korupcinio pobūdžio teisės pažeidimai** – pagal pobūdį tapatūs korupcinio pobūdžio nusikalstamai veikai, tačiau mažiau pavojingi teisės pažeidimai, už kuriuos numatyta administracinė, drausminė ar kitokia teisinė atsakomybė. Korupcinio pobūdžio teisės pažeidimai – tai valstybės tarnautojo ar jam prilyginto asmens (viešąsias paslaugas teikiančios įstaigos darbuotojo) administracinis, darbo drausmės ar tarnybinis nusižengimas, padarytas tiesiogiai ar netiesiogiai siekiant arba reikalaujant turtinės ar kitokios asmeninės naudos (dovanos, pažado, privilegijos) sau ar kitam asmeniui, taip pat ją priimant, kai tai daroma piktnaudžiaujant tarnybine padėtimi (užimamomis pareigomis), viršijant įgaliojimus, neatliekant pareigų, pažeidžiant viešuosius interesus.

6. **Korupcijos prevencijos principai**, Korupcijos prevencija įgyvendinama vadovaujantis šiais principais:

6.1. **teisėtumo** – korupcijos prevencijos priemonės įgyvendinamos laikantis Lietuvos Respublikos Konstitucijos, įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimų bei užtikrinant pagrindinių asmens teisių ir laisvių apsaugą;

6.2. **visuotinio privalomumo** – korupcijos prevencijos subjektais gali būti visi asmenys;

6.3. **sąveikos** – korupcijos prevencijos priemonių veiksmingumas užtikrinamas derinant visų korupcijos prevencijos subjektų veiksmus, keičiantis subjektams reikalinga informacija ir teikiant vienas kitam kitokią pagalbą;

6.4. **pastovumo** – korupcijos prevencijos priemonių veiksmingumo užtikrinimas nuolat tikrinant ir peržiūrint korupcijos prevencijos priemonių įgyvendinimo rezultatus bei teikiant pasiūlymus dėl atitinkamų priemonių veiksmingumo didinimo.

7. Korupcijos prevencija – korupcijos priežasčių, sąlygų atskleidimas ir šalinimas sudarant bei įgyvendinant atitinkamų priemonių sistemą, taip pat poveikis asmenims siekiant atgrasinti nuo korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų darymo.

8. Programos pagrindinės kryptys – korupcijos prevencija, antikorupcinis švietimas ir informavimas.

9. Į šią Programą būtina plačiai įtraukti įstaigos darbuotojus, glaudžiai bendradarbiauti su nevyriausybinėmis organizacijomis, visokeriopai ginti visuotinai pripažįstamas žmogaus teises ir laisves ir nepažeisti nekaltumo prezumpcijos.

10. Programoje nurodytų priemonių vykdymą kontroliuoja įstaigos direktoriaus įsakymu sudaryta Antikorupcinė komisija (toliau- Komisija).

II SKYRIUS

GALIMŲ KORUPCIJOS PRIELAUDŲ APLINKOS ANALIZĖ

11. Galimos korupcijos įstaigoje prielaidos:

11.1. socialinės: pakantumas korupcijai ir jos toleravimas, visuomeninio pilietiškumo stoka, švietimo ir informavimo stoka, aukštas nedarbo lygis;

11.2. ekonominės: santykinai maži įstaigos darbuotojų atlyginimai, neužtikrinantys oraus pragyvenimo lygio ir skatinantys ieškoti papildomų pajamų, kitokios asmeninės naudos;

11.3. teisinės prielaidos, kurios apima teisės aktų netobulumą, dažną jų keitimą ir kolizijas, atsakomybės už padarytus pažeidimus nustatymo trūkumą lokaliniuose teisės aktuose;

11.4. nepakankamai skaidrus sprendimų priėmimo procesas, nesivadovaujama asmeninės atsakomybės principais (jie nėra reikiamai apibrėžti lokaliniuose teisės aktuose), atskaitomybės stoka, viešumo stoka - nėra viešinami padaryti pažeidimai.

12. Įvertinus aukščiau nurodytus veiksnius, Įstaigoje korupcija galima šiose veiklos srityse:

12.1. asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo srityje;

12.2. socialinių paslaugų teikimo srityje;

12.3. finansų (buhalterijos) srityje, veiklos apskaita;

12.4. ūkio skyriaus srityje, resursų naudojimas;

12.5. organizuojant ir vykdant viešųjų pirkimų procedūras;

12.6. darbuotojų įdarbinimas.

III SKYRIUS

GALIMOS KORUPCIJOS ĮSTAIGOJE PASEKMĖS

13. Įstaigai nevykdant veiksmingos ir kryptingos antikorupcinės politikos, korupcijos reiškiniai gali pažeisti Įstaigoje visuomeninius santykius socialinės globos sistemoje, darbinius santykius, dėl ko gali išryškėti tokios pasekmės:

13.1. gali sumažėti Įstaigai iškeltų uždavinių įgyvendinimo efektyvumas bei visuomenės pasitikėjimas Įstaiga, Įstaigos konkurencingumas;

13.2. gali pablogėti teikiamų sveikatos priežiūros paslaugų ir socialinių paslaugų kokybė;

13.3. gali atsirasti įtampa darbinuose santykiuose, kurie mažina pasitikėjimą vadovaujančiu personalu ir motyvaciją siekti maksimaliai gerų darbo rezultatų, Įstaigos ekonominio potencialo sumažėjimas;

13.4. gali sumažėti Įstaigos gyventojų pasitikėjimas darbuotojais, o kartu Įstaigos įvaizdis visuomenėje.

IV SKYRIUS

PROGRAMOS TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

14. Korupcijos prevencijos tikslas-Įstaigoje vykdyti korupcijos prevenciją, atskleisti priežastis ir šaltinius, bei prielaidas korupcijai atsirasti ir plisti, užkirsti kelią korupcijos atsiradimui. Plėtoti antikorupcinę kultūrą, siekiant padidinti visuomenės pasitikėjimą Įstaiga.

15. Programos tikslai Įstaigoje:

15.1. įgyvendinti veiksmingą antikorupcinių priemonių sistemą;

15.2. šalinti prielaidas, kurios sudaro Įstaigos darbuotojams pasinaudoti tarnybine padėtimi asmeniniams tikslams pasiekti;

15.3. užtikrinti Įstaigos veiklos viešumą ir reagavimą į Įstaigos gyventojų nuomonę;

15.4. plėtoti antikorupcinę kultūrą, į veiklą įtraukti Įstaigos darbuotojus bei gyventojus.

16. Programos uždaviniai:

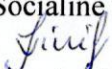
16.1. užtikrinti veiksmingą bei kryptingą korupcijos priemonių įgyvendinimą;

16.2. Įstaigos gyventojams sudaryti galimybę anonimiškai pateikti informaciją apie teikiamų paslaugų kokybę, galimą korupcinę veiklą, įtraukti į korupcijos prevenciją;

- 16.3. informuoti Įstaigos darbuotojus ir gyventojus apie galimas korupcines veiklas ir viešinti nustatytus korupcijos atvejus;
- 16.4. dalyvauti akcijose, renginiuose, seminaruose korupcijos prevencijos klausimais.
17. Korupcijos prevencijos priemonės:
- 17.1. korupcijos tikimybės pasireiškimo nustatymas;
- 17.2. darbuotojų mokymai ir informavimas;
- 17.3. antikorpuciniu požiūriu vertinti Įstaigoje rengiamas tvarkas, reglamentuojančias darbinius santykius, kuriose yra korupcijos pasireiškimo tikimybė;
- 17.4. Įstaigoje dirbančių asmenų privačių ir viešųjų interesų derinimo užtikrinimas, gyvendinant LR viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymą;
- 17.5. Įstaigos gyventojų ir darbuotojų įtraukimas į Programos įgyvendinimą, skatinant juos pranešti (telefonu, interneto ryšiu ar kitomis priemonėmis) apie teisinius pažeidimus ar mėginimą juos daryti Įstaigos teritorijoje;
- 17.6. kitos įstatymų nustatytos korupcijos prevencijos priemonės.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

18. Už antikorpucinius veiksmus, įskaitant šios Programos nuostatų įgyvendinimą, kontrolę, metodinės pagalbos teikimą korupcijos prevencijos srityje, atsako Įstaigos darbuotojai.
19. Programos įgyvendinimo Įstaigoje kontrolę, metodinės pagalbos teikimą korupcijos prevencijos klausimais vykdo atsakingas Įstaigos darbuotojas ir Įstaigos direktorius.
20. Kartą per metus Įstaigos darbuotojas, atsakingas už korupcijos prevenciją ir kontrolę, pateikia ataskaitą Įstaigos direktoriaus įsakymu sudarytai Komisijai apie Programos priemonių vykdymą.
21. Kovos su galima korupcija rezultatai vertinami vadovaujantis kiekybės ir kokybės rodikliais:
- 21.1. įvykdytų ir neįvykdytų korupcijos prevencijos priemonių skaičiumi;
- 21.2. ištirtų pažeidimų, susijusių su korupcija, skaičiumi;
- 21.3. oficialių pranešimų apie tariamus pažeidimus ir ištirtų pažeidimų santykiu;
- 21.4. specialių radijo, televizijos laidų, straipsnių spaudos leidiniuose, pranešimų konferencijose, seminaruose, darbo posėdžiuose skaičiumi;
- 21.5. gyventojų ir/ar globėjų, rūpintojų apklausų skaičiumi.
22. Šiai Programai įgyvendinti sudaromas korupcijos prevencijos ir kontrolės priemonių planas, kuris nustato įgyvendinimo priemones, tikslus, jų vykdymo laiką bei vykdytojus.
23. Korupcinė situacija vertinama ir šios Programos nuostatos bei antikorpucinės veiklos prioritetinės kryptys peržiūrimos kas dveji metai.
24. Programa, esant poreikiui, gali būti papildoma.

Parengė
Socialinė darbuotoja

Jolanta Vinikienė
2020-12-31